

УДК 796.06

СИСТЕМА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ОСВІТНІХ УСТАНОВАХ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Ольга Хаусі, Валерій Курінний

*Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара (Україна)*

Прагнення України увійти до європейської спільноти розвинених країн вимагає здійснення масштабних освітніх реформ. Фізичне виховання у системі освіти сьогодні слід розглядати як технологію побудови майбутнього нашої країни, що повинна забезпечувати високий рівень працездатності молодого покоління, формуючи культуру здорового способу життя.

Метою дослідження є виявлення параметрів удосконалення системи фізичного виховання в освітніх установах України на прикладі країн Європи.

Сьогодні поширена думка про те, що в Європі фізкультура у вишах має факультативний характер. Це так, хоч і не в усіх освітніх установах. Наприклад, у Празькому технічному університеті фізичне виховання є обов'язковим предметом. Можна навести великий перелік вишів Європи, де фізичне виховання є обов'язковим предметом. Більшість відомих вишів Європи мають велику кількість спортивних баз, що дає змогу якісно проводити заняття спортивних секцій у позанавчальний час без обмежень. Крім того, у багатьох європейських країнах є система прийнятності: школа – коледж – університет [1, 2]. Із дитинства переконають, що реальна цінність спорту полягає у підготовці до досягнення життєвого, матеріального успіху, що заняття спортом – це основа розвитку вольових якостей, які необхідні для перемоги [2].

Наприклад, в Оксфордському університеті, до складу якого входить 38 коледжів, у навчальних програмах є майже сорок предметів, зокрема, фізичне виховання. Студенти можуть вступати в різні товариства або клуби, яких близько 300. В Оксфордському університеті є велика спортивна база, з басейнами, футбольними полями, тенісними кортами, полями для сквошу, крикету та ін. Річки і канали в Оксфорді дають змогу займатися веслуванням. Центральною подією у спортивному житті є чемпіонат із веслування між Оксфордом і Кембріджем. І якщо заклад не культивує якогось виду спорту, а є охочі займатися, тоді за кошти вишу запрошують на роботу тренерів.

У Чеському технічному університеті у Празі, який нараховує вісім факультетів і п'ять інститутів, фізичне виховання є обов'язковим предметом. Також кафедра фізичної культури і спорту має можливість (наявність спортивних

баз) запропонувати безліч можливостей учням для реалізації своїх спортивних потреб. В університеті є умови для занять футболом, бадмінтоном, карате, лижами, тенісом, волейболом, плаванням, пляжним волейболом, стрільбою з лука, гольфом, сквошем тощо. Загалом є майже 40 видів спорту, якими може займатися більшість студентів під керівництвом досвідчених тренерів протягом академічного року. Окрім того, в університеті можна організувати літні і зимові виїзні курси (зимові: з гірськолижного спорту, бігу на лижах, сноубордінгу та ін.; літні: з велотуризму, веслування, скелелазіння тощо) [2].

Завдяки аналізу функціонування системи фізичного виховання у країнах Європи, можна побачити основні аспекти її побудови в освітніх установах, зокрема такі:

1. Пропагування здорового способу життя та розуміння урядом важливості такого соціального фактора, як фізична культура і спорт.

2. Достатня матеріальна база в освітніх установах для занять фізичною культурою і спортом. Майже усі виші та коледжі мають свої стадіони, а також басейни, спортивні зали та ін., що дає змогу всім учням та студентам займатися фізичною культурою і спортом не тільки в межах обов'язкових занять фізичним вихованням, а й у позанавчальний час.

3. Фахові можливості освітніх установ, що полягають у належному забезпеченні не тільки фахівцями фізичного виховання, а й кваліфікованими тренерами з різних видів спорту.

4. Наявність моральної і матеріальної мотивації: безкоштовні заняття, забезпеченість спортивною формою, безкоштовними обідами, транспортом тощо.

5. Належне медичне забезпечення, що унеможливує допуск хворих дітей та студентів до занять фізичною культурою і спортом і допомагає оперативно корегувати їхній стан здоров'я.

Список використаних джерел

1. Fairclough S. Physical education makes you fit and healthy'. Physical education's contribution to young people's physical activity levels / Fairclough S., Stratton G. // Health Education Research. – 2005. – Vol. 20(1). – P. 14–23.

2. Haerens L. Toward the development of a pedagogical model for health-based physical education / Haerens L., Kirk D., Cardon G., De Bourdeaudhuij, I. // Quest. – 2011. – Vol. 63(3). – P. 321–338.